

HOTĂRÂRE

Pentru completarea Hotărârii nr. 73/2006 privind aprobarea procedurilor pentru controlul calității activității de audit financiar și a serviciilor conexe acestuia

Consiliul Camerei Auditorilor Financieri din România, întrunit în ședința din 23 iunie 2009, în temeiul prevederilor:

- a) art.6, alin. (3) și (5) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 75/1999 privind activitatea de audit financiar, republicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr.598 din 22 august 2003, cu modificările și completările ulterioare, și
- b) art. 24 și 26 din Regulamentul de organizare și funcționare al Camerei Auditorilor Financieri din România, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 983/25 iunie 2004 republicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 634 din 13 iulie 2004, cu modificările și completările ulterioare,

și având în vedere dezbaterile pe marginea materialelor prezentate în ședința Consiliului Camerei, din data de 23 iunie,

HOTĂRĂȘTE:

Art. I. Se aprobă următoarele proceduri:

1. Procedurile pentru controlul aplicării prevederilor secțiunii 290 din Codul etic al profesioniștilor contabili, referitoare la aplicarea principiului independenței auditorului financiar față de client, în cadrul misiunilor de asigurare, prevăzute în anexa 1;

2. Procedurile pentru controlul aplicării prevederilor art. 46 din OUG nr. 90/2008 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate, referitor la raportul pentru transparență, prevăzute în anexa 2.

3. Procedurile pentru controlul aplicării prevederilor Hotărârii nr. 140/14 aprilie 2009 a Consiliului CAFR, privind determinarea bazei de calcul pentru stabilirea cotizațiilor variabile, pentru misiunile de audit financiar al căror onorariu se situează sub nivelul onorariului mediu orar realizat de către toți auditorii financieri/ firmele de audit inspectate în exercițiul anterior, prevăzute în anexa 3.

Art. II După anexa 9 la Hotărârea Consiliului Camerei Auditorilor Financieri din România nr. 73/2006, privind aprobarea procedurilor pentru controlul calității activității de audit financiar și a serviciilor conexe acestuia, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 909 din 8 noiembrie 2006, se introduc trei noi anexe, anexele 1-3 la prezenta hotărâre, care devin anexele 10 - 12.

Art. III. Departamentul de monitorizare și competență profesională va urmări punerea în aplicare a procedurilor prevăzute în anexele 1- 3, care fac parte integrantă din această hotărâre.

Art. IV. Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, conform prevederilor art. 6 alin.(5) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 75/1999 privind activitatea de audit financiar, cu modificările și completările ulterioare.

Președintele Camerei Auditorilor Financieri din România
Prof univ dr Ion Mihailescu

Lista de obiective

pentru controlul aplicării prevederilor secțiunii 290 din Codul etic al profesioniștilor contabili, referitoare la aplicarea principiului independenței auditorului financiar față de client, în cadrul misiunilor de asigurare

Nr. crt.	Obiectivele controlului calității activității de audit financiar desfășurată de către membrii CAFR pe baza politicilor și procedurilor referitoare la aplicarea ISA 220, ISQ1, ISA relevante și reglementărilor legale	DA/NU
IV	Evaluarea sistemului de control al calității utilizat de firma de audit, sub aspectul conformității cu ISA și cu cerințele de independență	
1	Dacă auditorul financiar inspectat a documentat faptul că atât el, cât și membrii echipei lui îndeplinesc cerințele secțiunii 290 din Codul etic al profesioniștilor contabili, referitoare la aplicarea principiului independenței auditorului financiar față de client, în cadrul misiunilor de asigurare care fac obiectul inspecției.	
2	Obținerea din partea auditorului financiar inspectat a Declarației al cărui model standard este redat în Anexa la prezenta.	

ANEXA

DECLARAȚIE

SUBSEMZNATUL / SUBSEMZNATA ....., AUDITOR FINANCIAR CU CERTIFICAT NR....., REPREZENTANT AL FIRMEI DE AUDIT .....
DECLAR PE PROPRIA RĂSPUNDERE CĂ ATÂT EU CÂT ȘI ECHIPA MEA DE AUDIT AVEM CUNOȘTINȚE LA ZI CU PRIVIRE LA PRINCIPIILE DIN CODUL ETIC AL PROFESIONIȘTILOR CONTABILI, RESPECTIV: INDEPENDENȚĂ, INTEGRITATE, OBIECTIVITATE, CONFIDENȚIALITATE ȘI CONDUITĂ PROFESIONALĂ, RESPECTÂNDU-LE ÎN TOTALITATE.

DE ASEMENEA, SUBSEMZNATUL, DECLAR CĂ NU MA AFLU ÎN NICI UNA DIN SITUAȚIILE DE CONFLICT DE INTERESE PREVĂZUTE DE SECȚIUNEA 290 DIN CODUL ETIC AL PROFESIONIȘTILOR CONTABILI ÎN RAPORT CU CLIEȚII DE AUDIT LA CARE AM DESFĂȘURAT ANGAJAMENTE ÎN ANUL .....

ANEXEZ DECLARAȚIILE MEMBRILOR ECHIPEI DE AUDIT.

SEMNĂTURA: .....ȘTAMPILA AUDITORULUI FINANCIAR

ȘTAMPILA FIRMEI DE AUDIT

Norme de lucru pentru echipa de inspecție

Declarația de independență se anexează la Nota de inspecție cu următoarea formulare:

„In baza Declarației ce constituie anexa 2 la prezenta, reprezentantul firmei de audit declară ca au fost îndeplinite cerințele Codului etic pentru profesioniștii contabili secțiunea 290, în sensul că toți membrii echipelor de asigurare sunt independenți față de clienții de audit selectați pentru efectuarea inspecției de calitate”.

Lista de obiective

pentru controlul aplicării prevederilor art. 46 din OUG nr. 90/2008 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate, referitor la Raportul pentru transparență

Nr. crt.	Obiectivele controlului calității activității de audit financiar desfășurată de către membrii CAFR pe baza politicilor și procedurilor referitoare la aplicarea ISA 220, ISQ1, ISA relevante și a altor reglementări legale	DA/NU
<i>VIII</i>	<i>Evaluarea conținutului celui mai recent raport privind transparența, publicat de auditorii statutari sau firmele inspectate</i>	
1	Dacă auditorul statutar/ firma de audit inspectată, care a efectuat, în perioada supusă inspecției, misiuni de audit statutar la entități de interes public, a publicat pe website-ul propriu, în termen de 3 luni de la sfârșitul exercițiului financiar, raportul anual privind transparența, semnat de auditorul statutar sau de reprezentantul legal al firmei de audit, după caz.	
2	Dacă raportul de transparență include toate elementele prevăzute de art. 46 din OUG nr. 90/2008 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate, respectiv:	
	<ul style="list-style-type: none"> <i>a) o descriere a formei legale și a acționariatului firmei de audit;</i> <i>b) o descriere a rețelei și a acordurilor legale și structurale din rețea, în cazul în care firma de audit aparține unei rețele;</i> <i>c) o descriere a structurii conducerii firmei de audit;</i> <i>d) o descriere a sistemelor interne de control al calității existente în firma de audit și o declarație a organului administrativ sau de conducere cu privire la eficacitatea funcționării acestora;</i> <i>e) o indicare a datei la care a avut loc ultima verificare independentă pentru asigurarea calității prevăzută la art. 31;</i> <i>f) o listă cu entitățile de interes public pentru care au fost efectuate audituri statutare de către firma de audit în exercițiul financiar precedent;</i> <i>g) o declarație în legătură cu politicile firmei de audit privind independența, care confirmă, de asemenea, că a avut loc o verificare internă a modului în care a fost respectată independența;</i> <i>h) o declarație privind politica pe care o urmează firma de audit cu privire la formarea profesională continuă a auditorilor statutari prevăzută la art. 11;</i> <i>i) informații financiare care arată importanța firmei de audit, cum ar fi cifra totală de afaceri divizată pe onorarii din auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate, precum și onorarii percepute pentru alte servicii profesionale necesare îmbunătățirii calității informațiilor, servicii de consultanță fiscală și alte servicii care nu sunt de audit;</i> <i>j) informații privind baza pentru remunerarea partenerilor.</i> 	
3	Dacă este asigurată conformitatea conținutului raportului de transparență, cu informațiile cuprinse în evidențele auditorului statutar/ firmei de audit, în dosarele angajamentelor de asigurare derulate în perioada inspectată.	

Norme de lucru pentru echipa de inspecție

Evaluarea raportului privind transparența se materializează prin emiterea de către echipa de inspecție a unei asigurări negative care va fi inclusă în Nota de inspecție încheiată, conținutul acesteia putând diferi în funcție de modul de realizare a obiectivelor descrise în procedurile specifice de calitate:

a) În situația neconstatării de omisiuni și neconformități:

“Noi am citit raportul anual privind transparența pentru anul 20xx, numerotat de la pag y la pag. z. În raportul de transparență noi nu am identificat informații care să fie în mod semnificativ neconcordante cu informațiile obținute ca urmare a inspecției efectuate.”

b) În situația constatării unor neconformități sau omiterii din raportul pentru transparență a unor informații, aceste aspecte se vor consemna în Nota de inspecție, iar textul asigurării, prezentat mai sus, va fi continuat cu expresia „cu excepția.....[urmează enunțarea lipsurilor și neconformităților].

c) În cazurile în care în cursul unei inspecții s-a constatat că un raport privind transparența conține informații denaturate *semnificativ*, inclusiv cele cu privire la eficiența sistemului de control al calității firmei de audit se va proceda astfel:

- echipa de inspecție va exprima o rezervă în privința asigurării negative oferite, sau nu va oferi nici o asigurare, atunci când posibilul efect al limitării este profund semnificativ;

- conform art. 30(2) din Normele pentru controlul calității, aprobate prin Hotărârea Consiliului CAFR nr. 139/24 martie 2009, Camera poate propune autorității de supraveghere publică amendarea în consecință a acestui raport, fără întârziere.

Propunerea de amendare a raportului pentru transparență se va înscrie în Recomandările adresate auditorului statutar de către conducerea executivă a Camerei, după încheierea inspecției.

Lista de obiective

pentru controlul aplicării prevederilor Hotărârii nr. 140/14 aprilie 2009 a Consiliului CAFR, privind determinarea bazei de calcul pentru stabilirea cotizațiilor variabile, pentru misiunile de audit financiar al căror onorariu se situează sub nivelul onorariului mediu orar realizat de către toți auditorii financiari/ firmele de audit inspectate în exercițiul anterior

Nr. crt.	Obiectivele controlului calității activității de audit financiar desfășurată de către membrii CAFR pe baza politicilor și procedurilor referitoare la aplicarea ISA 220, ISQ1, ISA relevante și reglementărilor legale	DA/NU	
II	Raportarea veniturilor, îndeplinirea îndatoririlor față de Camera Auditorilor Financieri din România		
4	<i>“Structura veniturilor declarate în situațiile financiare anuale ale exercițiilor supuse inspecției și determinarea veniturilor care constituie baza de calcul pentru stabilirea cotizațiilor variabile”</i> (procedura II/4, actualizată, din lista de obiective pentru verificarea calității activității de audit financiar)		
	Proceduri analitice de verificare a bazei de calcul pentru stabilirea cotizațiilor variabile, conform Hotărârii Consiliului CAFR nr. 140/2009:	Raportat de către auditor	Calculat la inspecție
a	Verificarea, pe baza datelor de bilanț, a <i>onorariilor facturate</i> în cursul perioadei de raportare pentru toate activitățile desfășurate de auditorul financiar		
b	Stabilirea, pe baza bugetelor misiunilor de audit financiar desfășurate în perioada inspectată, a <i>onorariilor orare declarate</i> de către auditorii financiari/ firma de audit.		
c	Stabilirea <i>onorariilor orare admisibile</i> ca bază de calcul a cotizațiilor variabile, aferente misiunilor de audit financiar desfășurate în perioada inspectată, în conformitate cu modul de calcul prevăzut de art. 3(4) din Hotărârea Consiliului CAFR nr. 140/2009:		
	<i>[Numărul de ore declarate ca fiind efectuate pentru finalizarea fiecărei misiuni de audit, în conformitate cu Hotărârea nr. 44/2005 “pentru aprobarea Normelor privind stabilirea numărului mediu minim de ore pentru finalizarea unei misiuni de audit financiar” cu onorariul mediu orar calculate ca urmare a inspecțiilor de calitate efectuate în exercițiul anterior și publicat conform alin (5) din Hotărârea Consiliului CAFR nr. 140/2009]</i>		
d	Verificarea, pe baza datelor de bilanț, a <i>sumelor nete de TVA, cedate colaboratorilor, auditori financiari membri ai Camerei</i> , în cursul perioadei de raportare pentru toate activitățile desfășurate de auditorul financiar, conform art. 3(3) ultima frază, din Hotărârea Consiliului CAFR nr. 140/2009.		
e	Stabilirea <i>sumelor finale datorate</i> cu titlul de cotizații variabile, prin aplicarea cotei procentuale prevăzută la art. 3 (2) din Hotărârea Consiliului CAFR nr. 140/2009, asupra onorariilor calculate potrivit procedurii nr. 3 de mai sus		
f	Stabilirea <i>măsurilor pentru corectarea eventualelor erori de calcul</i> și vărsarea în contul CAFR a diferențelor de cotizații stabilite în plus.		